

ERINDRINGSBIO

ET FILMTILBUD TIL MENNESKER MED DEMENS

FILMPAKKE

BORNHOLM

Fra filmen 'Alt dette og sommersonen med!', Ib Dam, 1960.

Introduktion

ErindringsBio er et filmtilbud til mennesker med demens sammen med pårørende, plejepersonale og frivillige. Det er for alle, der kan lide at se film, som kan sætte gang i erindringer og samtaler om det levede liv.

Filmpakkerne i ErindringsBio giver dig mulighed for at styrke samværet med og blive klogere på et menneske, der lever med demens. ErindringsBio er baseret på principper for reminiscensmetoden, som går ud på at styrke funktionsniveau og trivsel hos mennesker med demens gennem brug af deres egen livshistorie. Med ErindringsBio gør man det helt konkret ved at vække minder til live med filmklip fra barndommen og ungdommen – en tid, de fleste mennesker med demens stadig vil kunne genkalde sig.

ErindringsBio byder på udvalgte dokumentariske filmklip. Filmene følges op af spørgsmål om egne erindringer på baggrund af det, I har set. Filmene og den efterfølgende snak skaber rammen for en fælles oplevelse, der styrker identitetsfølelsen og højner livsglæden hos alle, som ser med.

Tag på en fælles rejse tilbage i tiden!

FILMPAKKENS INDHOLD

Filmpakken viser Bornholm og omegn gennem otte film og filmklip fra 1930'erne til 1960'erne med tilhørende dialogmateriale.

Filmene kan findes her: <https://www.danmarkpaafilm.dk/erindringsbio/bornholm>

For at sikre en god samtale mellem deltagerne anbefaler vi grupper på to til fem deltagere.

Filmpakkens indhold er inddelt i tre niveauer:

- Korte filmklip
- Film og billedkort
- Find filmklip fra din hjemstavn

De tre niveauer indeholder film og materiale af varierende længde og med forskellige grader af kompleksitet. Dermed er de tilpasset mennesker med demens i forskellige stadier. Du kan læse mere under 'Sådan bruger du de tre niveauer'.

Filmpakkens indhold kan fint deles over flere visninger. Det er dig som pårørende, frivillig eller plejepersonale, der guider filmvisningen og samtalen. Det står dig frit for at vælge niveau, film og spørgsmål fra, som du vurderer ikke egner sig til den eller de personer, du ser filmene med. Du skal dog som udgangspunkt ikke være tilbageholdende med at vise en film eller stille et spørgsmål. Formålet med ErindringsBio er at skabe en god fælles oplevelse, men også at stimulere personer med demens kognitivt og lære dem bedre at kende.

Spørgsmålene i filmpakken skal med andre ord opfattes som springbræt til gode, personlige samtaler, hvor glæden ved at fortælle står i centrum.

SÅDAN BRUGER DU DE TRE NIVEAUER

Niveau 1: Korte filmklip

Her finder du en række korte klip på omkring 1-3 minutter. Til hvert klip følger tre til fire spørgsmål, som du kan stille, efter at klippet er vist, for at sætte en samtale i gang. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

- Både film og spørgsmål på dette niveau er nemme at gå til og kan bruges sammen med mennesker med en kort opmærksomhedshorisont.

Niveau 2: Film og billedkort

Her finder du en film på omkring 20 minutter. Da filmen er lidt længere, kan det være svært at huske alt indholdet. Derfor får du en række billeder fra filmen med tilhørende spørgsmål, som I kan kigge på sammen efterfølgende. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på.

- Filmene har en længde, der for nogle kan være udfordrende. Her kan billedkortene forhåbentlig fungere som pejlemærker, så selv mennesker med en kort hukommelseshorisont kan få noget ud af oplevelsen.

Niveau 3: Find filmklip fra din hjemstavn

Her har du muligheden for at se film fra din hjemegn ved at gå på opdagelse på Danmarkskortet på sitet 'Danmark på Film'. Kortet indeholder historiske filmklip fra hele landet. Hukommelsen er særligt knyttet til steder, så derfor kan kortet være et godt værktøj til at vække minder.

Der er ikke forberedt spørgsmål til dette niveau, da det er helt op til jer selv, hvad I vælger at udforske: Film fra den nære hjemstavn, en landsdel eller det foretrukne sommerferiested. Udvalg derfor i fællesskab de klip, som vækker nysgerrighed og kan starte en samtale.

- Bemærk, at du her bevæger dig ud af ErindringsBio-universet og ind på 'Danmark på film'-sitet, der indeholder mange forskelligartede filmklip. Her er klippene ikke udvalgt efter demensvenlige kriterier, og nogle klip kan derfor have negativt indhold – vær opmærksom på dette.
På grund af kompleksiteten i at bevæge sig rundt på Danmarkskortet, kan dette niveau være svært at følge for mennesker med fremskreden demens.

INSPIRATION TIL SAMTALE

BORNHOLM

INTRODUKTION – KAN LÆSES HØJT, FØR I GÅR I GANG

Klippeøen, Østersøens Perle eller bare solskinsøen – ja, kært barn har mange navne. Bornholm er et velbesøgt feriemål, og hvert år i sommermånederne er der en større turistinvasion til de karakteristiske klipper og smukke sandstrande. Øen er også kendt for sine venlige øboere med den særligt syngende dialekt og stærke kulturelle- og erhvervsmæssige traditioner som bl.a. fiskeri, røgning, keramik og malerkunst. I denne filmpakke har vi samlet en række film om Bornholm. Tag med på udflugt til historiske destinationer såsom de kendte rundkirker og Hammershus borgruin, hvorefter du kan nyde røget sild og 'Sol over Gudhjem' til frokost.

KORTE FILMKLIP

'Korte filmklip' indeholder en række klip på omkring 1-3 minutter. Til hvert klip følger tre til fire forslag til spørgsmål, som du kan stille efter klippet for at sætte en samtale i gang. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

KLIP NR. 1 — Turister på Bornholm

Instruktør: Ebbe Larsen, 1964, 2 min. (med speak/reallyd)

Mange mennesker besøger Bornholm om sommeren. Turisterne skal nå at se alle de store attraktioner i by og natur, inden de skal hjem igen. Imens går hverdagen videre for de faste beboere.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Kom der mange turister der, hvor du voksede op? Hvis ja, hvad skulle de opleve?
- Fortæl om engang, du selv har været turist i Danmark. Hvor var du henne, og hvad så du?
- Hvilket erhverv var vigtigt for lokalområdet der, hvor du voksede op?

KLIP NR. 2 — Rønne og Nexøs genopbygning

Instruktør: Poul Bang, 1954, 2 min. (med speak/musik)

Kong Frederik IX og Dronning Ingrid besøger i 1947 Rønne for at bese de 225 svenskehuse, der blev skænket af den svenske stat til genopbygningen efter besættelsen. Kongeparret modtages af de mange fremmødte indbyggere.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Rønne? Har du boet der eller besøgt byen?
- Hvilken boligtype boede du i som barn? F.eks. hus, gård eller lejlighed.
- Har du fulgt meget med i de kongeliges liv? Fortæl om det.
- Har kongefamilien nogensinde besøgt din hjemstavn? Fortæl om det.

KLIP NR. 3 — Gudhjem Røgeri

Instruktør: Ebbe Larsen, 1964, 2 min. (med speak/reallyd)

Traditionel silderøgning på Gudhjem Røgeri. Friske sild fanges om natten og soltørres en stund. Derefter hænger røgkonerne fiskene indenfor til røgning over elletræ.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Spiste I fisk i dit barndomshjem? Kunne du lide det?
- Har du fisket som en del af dit arbejde eller i din fritid?
- Hvilket erhverv var vigtigt for lokalområdet der, hvor du voksede op?
- Havde din hjemstavn en havn, der var vigtig for lokale erhverv?

KLIP NR. 4 — Bornholmsk keramik

1956, 3 min. (uden lyd)

Jorden på Bornholm indeholder ler af høj kvalitet. På Hjorths Fabrik i Rønne holder dygtige bornholmske keramikere en århundredelang tradition i live. Her demonstrerer de drejning af leret, udsmykning af detaljer og fremviser et udvalg af færdige keramikprodukter.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Kender du til bornholmsk keramik? Synes du, det er flot?
- Har du haft undervisning i drejning af ler i skolen?
- Har du arbejdet med ler som en del af dit arbejde eller i din fritid?
- Er din hjemstavn kendt for en særlig type håndværk eller kunst?

KLIP NR. 5 — Hammershus

1938, 2 min. (med musik)

Tæt på Bornholms nordlige spids ligger Hammershus, den største borgruin i Nordeuropa. Borgen blev opført i slutningen af 1200-tallet af ærkebiskoppen af Lund. Hvert år rejser mange turister til Bornholm for at se Hammershus.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Har du besøgt Hammershus eller en anden historisk slotsruin?
- Er din hjemstavn kendt for en særlig turistattraktion?
- Fortæl om en turistattraktion, du har besøgt som barn eller ung.
- Interesserede du dig for Danmarkshistorie, da du var barn eller ung?

KLIP NR. 6 — Oluf Høst – en maler og hans miljø

Instruktør: Helge Ernst, 1964, 3 min. (med speak/reallyd)

Den bornholmske maler Oluf Høst fortæller om sin kunstneriske inspiration. Først fortæller han om de traditionelle røgerier og røgkonerne, som han altid har været fascineret af. Derefter fortæller han om farven og lyset fra flammerne i et bål.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Oluf Høst og hans malerier?
- Har du haft en kreativ fritidsinteresse som barn eller ung? F.eks. keramik, malerkunst eller poesi.
- Hvad synes du om lugten i et røgeri?
- Kunne du lide at lave bål som barn eller ung?

KLIP NR. 7 — Øgruppen Ertholmene

Instruktør: Ebbe Larsen, 1964, 2 min. (med speak/reallyd)

Ertholmene ligger 20 kilometer øst for Bornholm og er Danmarks østligste punkt. Tidligere fungerede øgruppen som en militær fæstning, men øens beboere har sidenhen beskæftiget sig med fiskeri eller turisme.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Har du besøgt Ertholmene ud for Bornholm? Hvem var du afsted med?
- Voksede du op tæt på en ø eller et andet sted, man kunne sejle til?
- Kan du bedst lide at være på øer eller på fastlandet?
- Hvordan kan du bedst lide at rejse – med bil, færge, fly eller andet?

FILM OG BILLEDKORT

Herunder finder du billedkort, som I kan kigge på sammen efter filmen på omkring 20 minutter. Billedkortene indeholder spørgsmål, som kan bruges til at starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

FILM — Alt dette og sommersolen med!

Instruktør: Ib Dam, 1960, 21 min. (med speak/musik)

Tag med en tur rundt på hele Bornholm – Østersøens Perle, mens øen gør sig klar til invasionen af sæsonens turister. Sommergæsterne haster afsted for at se alt det, de allerede kender til. Men der er mange skjulte perler på Bornholm, som de fleste turister slet ikke har hørt om.

Østerlars Rundkirke er én af fire rundkirker på Bornholm.

**Fortæl om en særlig bygning
eller byggestil, som din
hjemstavn er kendt for.**

Smørrebrødet 'Sol over Gudhjem' er en af Bornholms egnsretter.

Fortæl om dit yndlings stykke smørrebrød, hvis du har et. Eller fortæl om noget andet, du kan lide at spise til frokost.

Campister nyder den bornholmske sensommer på Hullehavn ved Svaneke.

**Kunne du lide at bade som barn?
Og hvor badede du i så fald
henne?**

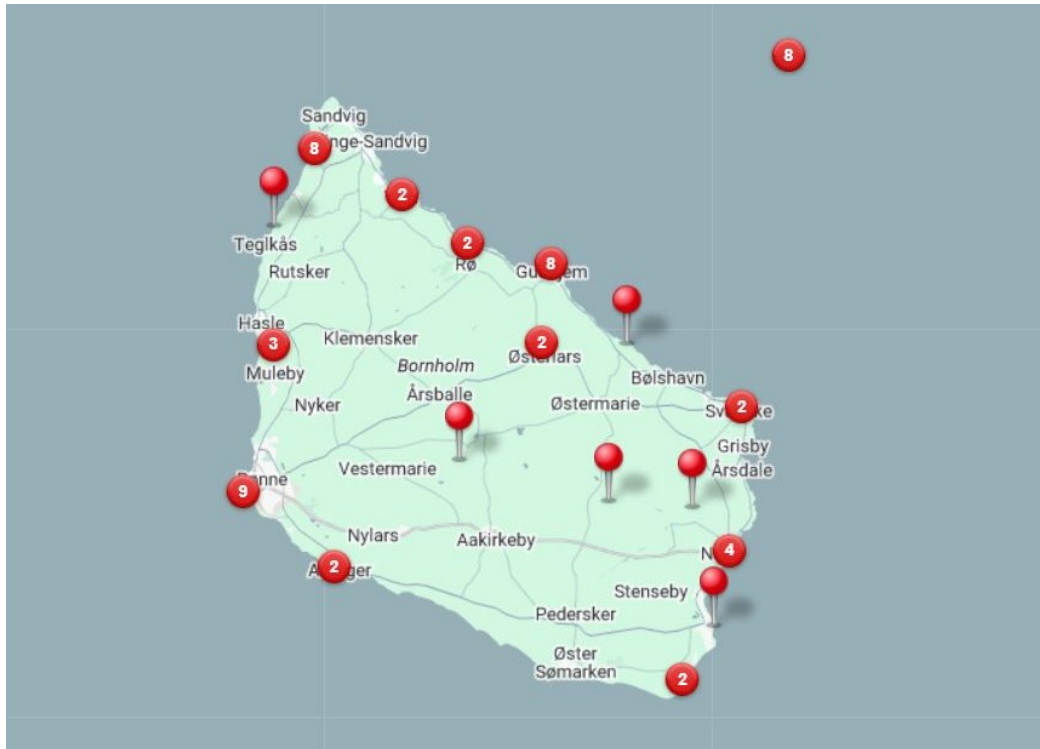
Et ungt par nyder en gåtur i solskinnet. De er taget til Bornholm i deres sommerferie.

Hvor var du på sommerferie som ung? Fortæl om noget, I lavede på en ferie.

FIND FILMKLIP FRA DIN HJEMSTAVN

Her finder du et Danmarkskort fyldt med røde knappenåle. Hver nål åbner et historisk filmklip, som er optaget på lige præcis dette sted.

Hukommelse har en særlig forbindelse med fysiske og geografiske steder. At genbesøge steder med mange minder kan derfor være givende i reminiscensarbejde.

Rejsen starter på Bornholm, og derfra kan I selv vælge, hvad I vil udforske: Om det skal være filmklip fra den nære hjemegn, en hel region eller det foretrukne sommerferiested et helt andet sted i landet.

Du finder kortet her: <https://www.danmarkpaafilm.dk/kort>

Bemærk, at der ikke er forberedt spørgsmål til de enkelte film. Fokuser derfor på at finde filmklip, som vækker nysgerrigheden, da de fungerer bedst til at vække minder og starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

NB: Du bevæger dig her ud af ErindringsBio-universet og ind på 'Danmark på film'-sitet, der indeholder mange forskelligartede klip, som ikke er udvalgt efter demensvenlige kriterier, så vær opmærksom på dette.